

Kroonika

Akadeemilises Rahvaluule Seltsis

26. aprillil pidas Vahur Abrams ARSi koosolekul ettekande “Kas Setomaale on iseloomulikud lilledised perekonnanimed?”.

31. mail anti ARSi pidulikul aastakoosolekul üle Eesti folkloristika aastapremia 2017. aasta teadustegevuse eest. Preemia pälvis Eesti Rahvaluule Arhiivi vanemteadur Anu Korb. Ettekande pidas eelmise aasta laureaat Reet Hiimäe (Folkloristika võimadused ja piirid), oma raamatut “Virumaa kalendripärimus” tutvustas Mall Hiimäe. Üldkoosolekul kinnitati majandusaasta aruanne.

Kärri Toomeos-Orglaan

Eesti Rahvaluule Arhiivis

2. aprillil esines Mari-Ann Rimmel Järvamaa muuseumide päeval Koeru kultuurimajas ettekandega “Mõisate pärimus Järvamaalt”.

3. aprillil pidas Andreas Kalkun ettekande seto leelost Euroopa ja Eesti vaimse kultuuripärandi päeval Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis (korraldajad Rahvakultuuri Keskuse vaimse kultuuripärandi osakond koostöös pärimuskultuuri spetsialisti Ene Lukka-Je-gikjani ja TÜ Pärnu Kolledžiga).

9. aprillil esines Mari-Ann Rimmel Iisaku kihelkonna muuseumis seminaril “Vrakid Peipsi järves, hõbedased ja raudsed kaubatooted, looduslikud pühapaigad” ettekandega “Iisaku kihelkonna looduslikud pühapaigad arhiiviallikate põhjal”.

11. aprillil pidas Aado Lintrop Tallinna Vanalinna Muusikamajas hantide varesepäevale pühendatud hõimuõhtul ettekande põhjarahvastest.

12. ja 13. aprillil tutvus Astrid Tuisk õpilaste teadustööde riikliku konkursi õpilastöödega Eesti Rahva Muuseumis ning andis 13. aprillil üle Eesti Kirjandusmuuseumi eripremia Parksepa Keskkooli 9. klassi õpilasele Talis Timmle töö “Nõukogude võimu kuriteod Eestis: küüditatu Vilma Elviira Hallopi lugu” eest.

13. aprillil pidas Mall Hiimäe Rahvakultuuri Keskuse pärandkultuuri seminaril Tallinnas ettekande maskeerimise ajaloost Euroopa rahvaste näitel.

15. aprillil esines Ingrid Rüütel Lüganuse rahvamajas Viru Instituudi korraldatud pärimuspäeval ettekandega Virumaa rahvalauludest ja pärimuskultuuri tähtsusest tänapäeval.

16. aprillil pidasid Janika Oras ja Taive Särg 12.–17. aprillini Budapestis korraldatud ICTMi rahvamuusika ajalooliste allikate uurimisrühma (ICTM Study Group on Historical Sources of Traditional Music) 22. sümpoosiumil “The Inside and the Outside, or Who is the Other? Different Perspectives on Historical Sources of Ethnomusicology” (Sees ja väljas, ehk kes on Teine? Erinevaid vaateid etnomusikoloogia ajaloolistele allikatele) ettekande “The Scholarly Identity of Estonian Ethnomusicologists during 1980–2010”.

18. aprillil osales Ingrid Rüütel Eesti Muinsuskaitse Seltsi juubelikoosolekul, kus teda autasustati Eesti Muinsuskaitse Seltsi juubelimedaliga.

23. ja 24. aprillil korraldasid Eesti Rahva Muuseum ja Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiiv noorte humanitaaride konverentsi “Noorte hääled” (korraldajad Marleen Metslaid, Liisi Jääts, ERAst Lona Päll ja Helen Kömmus). Konverentsi avapäeval pidas plenaarettekande María Inés Palleiro argentiina linnajuttudest, esitleti Risto Järve koostatud metsamuinasjuttude raamatu ingliskeelset tõlget “Deep in the Forest. One Hundred Estonian Fairy Tales About the Forest and its People”. ERA kogumisteemat “Püüa vanaema lugu purki!” tutvustas konverentsil Mari Sarv.

26. aprillil esines Mari Sarv Sisevete Saatkonnas Tartu folgiklubis, teda intervjueris Ants Johanson. Salvestuse põhjal valmis Klassikaraadio saade “Folgialbum”, mis oli eetris 24. juunil.

27. aprillil viis Janika Oras Bovelis, Prantsusmaal traditsioonilise laulu festivalil “Fête du chant traditionnel” koos Jane Vabarna ja leelokooriga Verska Naase’ läbi õpitoa seto mitmehäälest laulust.

28. aprillil Eesti-uuringute Tippkeskuse kevadkonverentsil “Olgem eurooplased, aga saagem ka eestlasteks! Dialogid Eestiga” Rakveres esinesid ERAst Anu Korb (Eestlusest Siberi mitmekultuurilises ümbruses), Astrid Tuisk (“Annab küll ette kujutada, kui tore see mäng on!” Nõukogude-aegsest lastemängude kogumisest kirjandusmuuseumi rahvaluule osakonnas), Taive Särg (Etnilise ja rahvusliku identiteedi pidev taasloomine) ning Mari Sarv (Humanitaarteadused ja rahvuslus (ühisettekanne koos Epp Annuse ja Kristiina Rossiga)).

28. aprillil pidas Mall Hiimäe Rahvakultuuri Keskuse pärandkultuuri seminaril Tallinnas ettekande sanditamiskombestikust eesti rahvakalendris.

4. mail õpetas Jüri Metssalu Kolgaküla rahvamajas Lahemaa mälumaastike õpitoas kogukonnaliikmetele kohapärimuse kogumist ja arhiveerimist.

6. mail osales Risto Järv Rakveres Euroopa päeva debatil kultuuripärandi loomisest.

8. mail osales Mari Sarv Pärnus Euroopa päeva debatil kultuuripärandi loomisest.

9. mail esitles Mall Hiimäe Tartu kirjandusfestivalil “Prima Vista” väljaannet “Virumaa kalendripärimus”. Raamatu on kirjastanud EKM Teaduskirjastus ja Viru Instituut.

9. mail viis Janika Oras läbi vestlus- ja laulutoa metsa ja loodusega seotud lauludest ja nende esituskontekstist väiksele metsalaulupeoks valmistuvale eeslauljate rühmale.

11.–13. mail toimunud rahvamuusikatöötlaste festivali “Mooste elohelü” žürii töös osalesid festivali patroon Ingrid Rüütel ning Taive Särg. Taive Särg tutvustas 12. mail toimunud võistluskontserdil kohustuslikku lugu (“Lätsi küllä” Urvaste varianti) ja andis üle ERA eripremia Sõrve ansamblile Kõi. Auhinnaga tõsteti esile muusikuid, kelle esitus väljendab tähelepanu ja austust pärimuse vastu: väärtustati rahvamuusika omapära säilitamist, traditsiooniliste väljendusvahendite loomingulist kasutamist, varem töötlemata palade leidmist ja laulude-lugude päritolu tutvustamist. Kõi arendas oma esitustes loominguliselt nii sõnu kui muusikat, kasutades nii räppi kui rahvapille.

12. mail Narva-Jõesuus toimunud III Vaivara pärimuspäeval pidas Mall Hiiemäe ettekande “Idaviru 21. sajandi kalendritavand”, Risto Järv ettekande “Virumaalt Eesti Rahvaluule Arhiivi ja tagasi” ning Reeli Reinaus enda ja Mari-Ann Rummeli ühissetekande “Vaivara kihelkonna looduslikest pühapaikadest”.

12. mail oli Lona Päll matkajuhiks traditsioonilisel RMK kevadmatkal Saaremaal Loona külas, matka teemaks oli loodus- ja kohapärimus.

12. mail avati Eesti Vabaõhumuuseumis Andreas Kalkuni ja Rebeka Põldsami näitus “Kaetud peaga naised”.

16. mail kõneles Mari Sarv Vikerraadio “Huvitaja” saates lugude rääkimisest ning tutvustas kogumisaktsiooni “Püüa vanaema lugu purki!”.

17. ja 18. mail toimus Lätis (Riias ja Kuramaal) mõisas Baltimaade folklooriarhiivide ühisseminar ja koostöönoupidamine Põhja- ja Baltimaade Pärimusarhiivide võrgustiku raames. ERA tegevusest andis ülevaate Risto Järv. 18. mail arutati töörühmades folkloristika ajalugu, kaasaja kalendripraktikaid ning digitaalseid arenguid.

19. mail Tallinna raekojas toimunud Sten Roosi 26. muinasjutuvõistluse pidulikul lõpuüritusel andis žürii liige Risto Järv üle ERA eriauhinna, mille pälvis Simuna kooli 7. klassi õpilane Mia Lota Maasik.

21.–23. mail külastas Olga Ivaškevitš Leedu Kirjanduse ja Rahvaluule Instituudi Leedu Rahvaluule Arhiivi ja pidas ettekande digitaalarhiivinduse töötoas.

23. mail tutvustasid Jüri Metssalu ja Valdo Valper Harjuma muuseumis Keila kihelkonna looduslike pühapaikade teabepäeval pühapaikade uuringut, teabepäeval osalejatelt koguti ühtlasi pärimust ja kontaktandmeid.

24. mail tutvustas Jüri Metssalu Riisipere kultuurimajas Nissi kihelkonna looduslike pühapaikade uuringut.

28. mail võttis Taive Särg osa ersa keele päeva puhul korraldatud Jovlan’ Olole (teise nimega Vladimir Romaškinile) pühendatud mälestusõhtust Eesti Rahva Muuseumis, meenutades ka oma kohtumisi temaga.

29. mail osalesid Mari-Ann Rummel ja Jüri Metssalu Muinsuskaitseameti looduslike pühapaikade eksperdinõukogu koosolekul, kus arutati Harjumaal inventeeritud looduslike pühapaikade kaitseküsimusi.

30. mail oponeeris Anu Korb Tartu Ülikoolis Aivo Põlluääre magistritööd “Ühistegevus kui järjepidevuse sümbol kolhoosnike elulugudes Saaremaa Viktor Kingissepa nimelise kolhoosi näitel”.

31. mail anti Anu Korbile üle Akadeemilise Rahvaluule Seltsi folkloristika aastapremia.

1.–3. juunini osalesid Mari Sarv ja Risto Järv USAs Stanfordi Ülikoolis Balti-uuringute edendamise ühingu (AABS) konverentsil “Balti riikide iseseisvuse 100. aastapäev”. 2. juunil pidas Mari Sarv arhiivinduse paneelis ettekande “Driven by Society: Folklorists in Creating Cultural Heritage” (Ühiskonnast ajendatud: folkloristid kultuuripärandit loomas) ning viis läbi ümarlaua “Baltimaade digitaalhumanitaaria: minevik, olevik, tulevik”. 3. juunil juhtis Mari Sarv digitaalhumanitaaria teemalist ettekandesessiooni “Digitaalsed võimalused humanitaaruuringutes: arvutitekstoloogia, kaardianalüüs, koosloome ja kaasamine”; paneelis esines ERAst Risto Järv ettekandega “Mapping Estonian Place-Lore” (Eesti kohapärimuse kaardistamisest).

11.–16. juunini osales Risto Järv ISFNR vahekongressil Ragusas ettekandega “Colapesce from Sicily and Niglas from Estonia: The Metamorphosis of a Plot” (Colapesce Sitsiiliast ja Niglas Eestist: süžee muundumine).

12.–15. juunini osales Ave Goršič 34. Põhjamaade Etnoloogide ja Folkloristide konverentsil Uppsalas ettekandega “What’s the matter with the source? The value of archival “left-overs”” (Mis probleem on allikaga? Arhiiviülejääkide väärtusest), mis käsitles rahvaluulearhiivi folkloristika ajaloo materjalide kogus (EFAM) säilitatavat arhiivi nõukogudeaegset kirjavahetust kaastöolistega ja selle kirjavahetuse korrastamist.

7. juunil avati ERA töötajate 2015. aastal valminud fotonäitus “Eesti lood: pärimuspilte Eesti Rahvaluule Arhiivist” rändnäitusena Kuremaa fotoveskis.

8. juunil toimus Jõgevamaal Änkküläs Mokko turismitalus ERA siseseminar, kus töötati välja visioonid arhiivi teadustöö ja andmebaasiarenduste tulevikusuundadest.

14. juunil viis Janika Oras läbi vestlus- ja laulutoa metsa ja loodusega seotud lauludest ning nende esituskontekstist väiksele metsalaulupeoks valmistuvale eeslauljate rühmale.

15. juunil pidas Mari Sarv Vabas Akadeemias loengu “Kalevala ja Kalevipoja vahel: regilaulu värsimõõdu varieeruvusest”. Loengust tegi otseülekande ajaleht Postimees.

16. juunil esines Mall Hiimäe Rohu mõisas Viru Instituudi pärimuspäeval “Virumaa on virulaste hoida” ettekandega “Simuna kihelkonna rahvaluulekogu ja Villem Viirmanni kaastööst Eesti Rahvaluule Arhiivile”.

22. juunil esines Mari-Ann Remmel festivali “Bling” Mõttekojas Raudsilla puhkekeskuses ettekandega “Kohapärimusest ja pühapaikadest”.

22. juunil jäädvustas Taive Särg videokaameraga jaanipäeva tähistamist Saaremaal Valjala maalinnas.

22. juunist 2. juulini oli Andreas Kalkun välitöödel Krasnojarski kraisis ning osales Siberi eestlaste jaanipäevapidustustel Krasnojarski linnas ja Siberi setode kuningriigi päeval Haida külas.

20. juunil pidas Anu Korb “Kogu me lugu” töörühmale Eesti Mälu Instituudis loengut tutvustuse “Eestlased Siberi Kasekülas”.

25.–29. juunil pidas Astrid Tuisk Tallinnas rahvusvahelisel huumori-uuringute seltsi (ISHS) konverentsil “Humour: positively (?) transforming” (Huumor: positiivselt (?) muutuv) koos Mare Kaldaga (EKM FO) ettekande Eesti koolimeemidest (“School Memes: The Estonian Case”).

27. juunil esines Anu Korb Eesti Rahva Muuseumis Baltic Heritage Network'i konverentsil “New Beginnings of Baltic Diaspora” (Balti diasporaa uued algused) ettekankega Siberi eesti kogukondade saatusest pärast Eesti taasiseseisvumist (Estonian Communities in Siberia after the Restoration of the Republic of Estonia: Adaptation and New Opportunities).

29. juunil Tartu linna päeva autorite laadal olid enda kirjutatud ning koostatud raamatuid müümas ja tutvustamas ERAst Mall Hiimäe, Risto Järv, Anu Korb, Aado Lintrop, Reeli Reinaus, Mari-Ann Rimmel ja Ingrid Rüütel.

30. juunil kõneles Mall Hiimäe Viljandimaal Hüpasaares MTÜ Eesti Metsa Abiks korraldatud metsalaulupäeval “Soomaa regi” muutustest metsloomapärmises, teemaks “Metsa-inimesed metsa-loomadest”. Üritust jäädvustas videokaamera Taive Särg.

30. juunil avati Alatskivil Liivi Muuseumis Jaanus Samma näitus “Kiri seintel. Kodavere välikäimla”. Näitus on EV 100 kunstiprogrammi osa, Andreas Kalkun osales näituseprojektis konsultandina.

Aprillist juunini tutvustasid Euroopa kultuuripärandi aasta raames Vikerraadio kolmapäevastes “Huvitaja” saadetes rubriigis “Päritud laul” rahvalaule Andreas Kalkun, Helen Kõmmus ja Liina Saarlo. **Mais** tutvustas Risto Järv rubriigis “Vanasõnad on kuldsed sõnad” erinevaid vanasõnu.

Aprillis, mais ja juunis tegid Jüri Metssalu ja Valdo Valper välitöid Keila ja Nissi kihelkonna looduslikes pühapaikades.

Risto Järv, Mari Sarv

Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonnas

Aprillist maikuuni osalesid Eesti Välisministeeriumi arengu- ja humanitaarabi vahendite, Euroopa Regionaalarengu Fondi (Eesti-uuringute Tippkeskus TK 145) ja Eesti Teadusagentuuri projekti IUT 22-5 toel osakonna töös järgmised Valgevene teadlased:

1. maist 31. maini Alena Boganeva; Juras Paciupo, projekti andmetega töötas veel Alena Pavlova.

9.–22. aprillini jätkasid projekti jaoks andmete kogumist ja analüüsi Minskis Mare Kõiva ja Liisa Vesik.

1.–6. veebruarini osales Liisi Laineste Austraalias Cairnsis ja Brisbanes korraldatud AHSN (Australasian Humour Studies Network) konverentsil ettekandega “Cultural contexts of Facebook reactions buttons: Like or laugh?”.

1. aprillil esines Liisi Laineste Vikerraadio keelesaates eesti rahvanaljanditest “Miks me naerame, mis on nali, mis on huumor?”

4., 11., 18. ja 25. aprillil tõlgendas osakonna vanemteadur Piret Voolaid Vikerraadio saates “Huvitaja” kultuuripärandi aasta raames igal kolmapäeval mõnda vanasõna.

5. aprillil pidas Mare Kalda Tartu Ülikoolis eesti ja võrdleva rahvaluule osakonna valikaine “Internetifolkloor” raames loengu “Internetimeemid kui hübriidne kommunikatsioonizänr”.

27.–28. aprillini toimus Rakveres Eesti-uuringute Tippkeskuse kevadkonverents “Olgem eurooplased, aga saagem ka eestlasteks! Dialoogid Eestiga”, mille peakorraldajad olid osakonna juhtivteadur Mare Kõiva, vanemteadur Piret Voolaid ja EUTK projektijuht Anne Ostrak. Ettekannetega esindasid folkloristika osakonda Saša Babič (Where do we send the other in swearwords?), Reet Hiemäe (Aafrika-uuringud Eesti-uuringute osana?), Tõnno Jonuks (kaasettekandja Atko Rimmel, Usk, mets ja eestlase identiteet), Mare Kalda (Internetikasutajad “Kevade” kallal. Stereotüüpide taasloomine ja muutmine), Andres Kuperjanov (Ajakirjad *Mäetagused* + *Folklore* = 1000 artiklit!), Mare Kõiva (Kultuuri materiaalsed väljendused: vene rahvusrühm Eestis), Liisi Laineste (Facebooki reaktsioonid kaks aastat hiljem), Piret Voolaid (Eesti rahvussport huumori ja ironia mänguväljal). Katre Kikas esitas koos Anneli Kõvamehe, Liina Lukase, Arne Merilai, Aija Sakova ja Katre Talvistega ettekande “Eestlasest eurooplaseks eesti-läti-saksa-vene kirjandussuhtluse kaudu”. Ühtlasi esitleti osakonna väljaandeid: Mare Kõiva esitles teadussarjas “Sator” ilmunud artiklikogumikke “Balkan and Balticum: Current Studies in the Postsocialist Space” (Sator 18) ja “Миссия выполняма: Перспективы изучения фольклора” (Sator 19), ajakirja *Mäetagused* külalistoimetaja Tiitu Jaago esitles 71. numbrit “Suulisus, kirjalikkus, digitaalsus”.

31. mail pidas Reet Hiemäe Akadeemilise Rahvaluule Seltsi folkloristika aastapremia väljakuulutamise üritusel Eesti Kirjandusmuuseumis ettekande “Folkloristika võimalused ja piirid”.

3. ja 4. mail osales Katre Kikas Vilniuses konverentsil “Literary Canon Formation as Nation Building in Central and Eastern Europe (19th to Early 20th Century)” ettekandega “Village Tailor and National Epic: Defending Kalevipoeg at the Grassroot Level”.

8. mail esines Piret Voolaid Eesti Teaduste Akadeemia akadeemilise teadlasvahetuse raames Ljubljanas Sloveenia Teaduste ja Kunstide Akadeemia Sloveenia Etnoloogia

Instituudis loenguga koolipärimuse kogumisest Eestis (Collecting School Lore in Estonia: Possibilities and Challenges).

17. mail kõneles Piret Voolaid Pärnu Keskraamatukogus kooliõpilastele: “Vanasõnadest uusmõistatusteni ehk argikeel täis lühifolkloori”. Ühtlasi tutvustas ta kogumisaktsiooni “Koolipärimus 2017–2018”. Sündmus oli pühendatud Euroopa kultuuripärandi aastale.

17.–19. maini osalesid Mare Kõiva ja Liisa Vesik Minskis rahvusvahelisel konverentsil. Mare Kõiva pidas ettekande “Некоторые особенности поэтики и сюжетики эстонских легендарных сказок”; Liisa Vesik “Дигитализация эпики и сказок *seto* в рамках проекта Эстонского Литературного музея”.

1.–4. juunini osales Mare Kõiva Jaapanis Sendais Tohoku Ülikoolis toimunud 12. Võrdleva Mütoloogia Assotsiatsiooni aastakonverentsil “Myths of the Earth and Humankind: Ecology and the End of the World” ja 5. juunil samas toimunud *workshopis* “Natural Disaster And Religion/Mythology” ettekandega “Mer-People In Baltic-Finnic Tradition”.

5. juunil esines Tõnno Jonuks Tapa gümnaasiumis ettekandega “Mis on arheoloogia ja milleks seda vaja on”.

5.–9. juunini osales Eda Kalmre Brüsselis (Belgia) rahvusvahelisel konverentsil “36th Perspectives on Contemporary Legend” ettekandega “Tracing an Old Folk Ballad: Rumours, Hearsays, Memories”.

6., 13., 20. ja 27. juunil tõlgendas osakonna vanemteadur Piret Voolaid Vikerraadio saates “Huvitaja” kultuuripärandi aasta raames igal kolmapäeval mõnda vanasõna.

9. juunil pidas Reet Hiimäe Roosillal festivalil “Buschcraft Eesti” (8.–10.6) loengud “Metsarahva kriisipsühholoogia” (inglise keeles, eesti keeles), “Ilmaended” (inglise keeles, eesti keeles) ja “Muistsed loitsud” (eesti keeles).

12.–15. juunini osalesid Eda Kalmre ja Mare Kalda Uppsalas Põhjamaade etnoloogia ja folkloristika 34. konverentsil. Eda Kalmre pidas ettekande “Who owns our history and placenames? Folklorist in the middle of administrative reform in Estonia”, Mare Kalda käsitles aardejuttude kirjapanekuid rahvaluulekogudest ego-dokumentide ja ilukirjanduseni (On documenting Estonian treasure tales: from folklore collections to ego documents and fiction writing).

12.–16. juunini osalesid Mare Kõiva, Andres Kuperjanov ja Reet Hiimäe Itaalias Ragusas Rahvusvahelise Rahvajutu-uurimise Seltsi (ISFNR) vahekonverentsil “Folk Narrative in Regions of Intensive Cultural Exchange”. Mare Kõiva pidas ettekande “Fear, Silencing, and Shame. Constructing 1905”, Andres Kuperjanov ettekande “Belief Narratives about Trees” Reet Hiimäe pidas BNN alakonverentsil “Human-animal relationships” ettekande “Soul Animals in Contemporary Estonian Folklore”.

13. juunil osales vanemteadur Piret Voolaid tänavakunstifestivali “Stencibility 2018” raames Tartu Ülikooli kartseris toimunud vestlusringis “Sõnumid kongi seinal”. Arutati, mida ja miks kirjutatakse tänavatele, milliseid sõnumeid jäeti ülikooli kartseri seintele 19. sajandil ning mida leiab tänapäevaste vanglate seintelt. Vestlusringist võtsid veel

osa Tartu Ülikooli muuseumi giid Ken Ird ja kuraator Kristiina Tiideberg, samuti vangla sõnumeid uurinud ja vangla eluoluga hästi kursis olev Kersti Post, vestlust juhtis festivali korraldaja Kadri Lind.

15. juunil astus Tõnno Jonuks Liivi muuseumis VIII kirjandusteaduse suvekoolis “Rahvuslus ja rahvusmõte” koos Atko Rimmeliga üles ettekandega “Kui seda metsa ees ei oleks – metsa kujund Eesti rahvsnarratiivis”.

17.–21. juunini osales Reet Hiimäe Euroopa religiooniuuringute assotsiatsiooni (European Association for the Study of Religion, EASR) aastakonverentsil “Multiple Religious Identities” ettekandega “The boom of sauna rituals in Estonia: hedonism, tradition and new spirituality”.

25.–29. juunini toimus Tallinnas Rahvusvahelise Huumoriuurimise Seltsi konverents “Humour: positively (?) transforming”, mis tõi viieks päevaks Eestisse kokku 265 inimest 38 riigist. Konverentsi peakorraldaja oli Liisi Laineste, kes esitas konverentsil ettekande “Joke tales and their targets: The clergy in Estonian jokelore”.

25.–29. juunini osales Reet Hiimäe Tallinnas Rahvusvahelise Huumori-uurimise Seltsi konverentsil ettekandega “Negotiating personal spirituality through humour” konverentsil 30th ISHS conference “Humour: positively(?) transforming”.

25.–29. juunini osales Mare Kalda Tallinna Ülikoolis Rahvusvahelise Huumori-uurimise Seltsi konverentsil ettekandega (koos Astrid Tuisuga ERAst) “Koolide meemileheküljed kolme Tartu kooli näitel” (School Memes: The Estonian Case).

27. juunil rääkis Liisi Laineste Vikerraadio “Huvitaja” saates sel ajal toimunud huumorikonverentsist.

18.–21. juulini toimus Saksamaal Münsteris Rahvusvahelise Kehakultuuri- ja Spordiajaloo Ühingu (ISHPES) XIX kongress “Sport for all - history of a vision around the world”, kus spordi ja kehalise tegevuse rahvuslike aspektide paneelis esines vanemteadur Piret Voolaid ettekandega “‘The national sport of Estonia’: From big narratives to humorous colloquial rhetoric”.

Teisipäevaseminarid

Seminare toetavad Euroopa Regionaalarengu Fond (Eesti-uuringute Tippkeskus) ja IUT 22-5.

10. aprilli rääkis Katre Kikas Jakob Hurda kogujatevõrgustikust ettekandes “‘Ühtlasi pean tänuga nimetama kahte abilist...’ Jakob Hurda kogujatevõrgustiku äärealadest”.

17. aprillil kõneles Jarno Hietalahti: “Digitaalsuse ja huumori ristteedel”. Juttu oli tehisintellekti naljatama õpetamise võimalikkusest. Seminari finantseeris Euroopa Liidu Regionaalarengu Fond (Eesti Kirjandusmuuseumi ASTRA projekt EKMDHUM).

18. aprillil esines Lital Belinko (Heebrea Ülikool): “Interdistsiplinaarne lingvistiline folklooriteooria ja rahvapäraste vanasõnade struktuurianalüüs”. Kõne all olid Egiptuse ühiskonna eliidi väärtused ja ideed Vana-Egiptuse tarkusekirjanduse põhjal.

15. mail tutvustas Helen Hint Eesti-uuringute Tippkeskuse narratiivide töörühma uurimusi ettekandes “Ühed narratiivid ja mis neist leida on”.

22. mail oli seminariteemaks KORPi päringusüsteemi võimalused kirjanduskorpuste puhul. Päringusüsteem KORP on tööriist paindlike päringute tegemiseks eri tasemel märgendatud ja märgendamata korpustest. Eesti Keeleressursside Keskuse töötajad Neeme Kahusk, Kadri Vider ja Olga Gerassimenko tutvustasid KORPi päringuvõimalusi J. Vares-Barbaruse ja J. Semperi kirjavahetuse proovikorpuse näitel. Arutleti KORPi kasutusvõimaluste üle kirjanduskorpuste kontekstis, samuti lühivormide (vanasõnad, kõnekäänud) ja naljandite esitamisest tekstikorpustena.

Asta Niinemets

Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakonnas

16. märtsini külastas eesti ja võrdleva rahvaluule osakonda dr Dani Schrire Jeruusalemma Heebrea Ülikoolist. Samas kõrgkoolis doktorikraadi kaitsnud ning seejärel Saksamaal ja Ameerika Ühendriikides järel doktorantuuris viibinud Dani Schrire'i uurimistöö keskmes on folkloristika ajalugu, täpsemalt juudi folkloristika kujunemine Euroopa, Palestiina/Iisraeli ja USA rahvusvahelistes võrgustikes aastatel 1840–1970. Temalt on ilmumas ka monograafia “Collecting the Pieces of the Diaspora: Zionist Folkloristics Facing the Shoah”. Tartusse tõi teda muuhulgas huvi Tartu Ülikooli esimese rahvaluuleprofessori Walter Andersoni vastu.

7. märtsil pidas Dani Schrire loengu “Heritage, Tradition and Nostalgia: Actualizing a Lost Past after the Shoah in Zionist Folkloristics (1942–1970)”.

14. märtsil pidas Dani Schrire avaliku loengu “Walter Anderson’s Pioneering Work in Yiddish Folkloristics and the Boundaries of Folklore”, mis käsitles Andersoni uuenduslikke uurimusi jidiši folkloori alal.

15. märtsil pidas dr Schrire loengu “Poetic Emancipation: Adapting Ancient Jewish Texts to Modern European Generic Systems”.

8. ja 9. märtsil korraldas Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakond koostöös kultuuriteaduste ja kunstide doktorikooliga Nelijärve puhkekeskuses rahvusvahelise folkloristide 13. talvekonverentsi “Kas sugu loeb?”.

Rahvusvahelise Rahvajutu-uurijate Seltsi (ISFNR) usundiliste juttude võrgustik (BNN) kuulutas 2017. aastal välja konkursi parima usundiliste rahvajuttude teemalise üliõpilastöö leidmiseks. Auhinna, mida antakse välja igal teisel aastal, pälvis 2018. aasta alguses Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakonna doktorandi Kikee Doma

Bhutia uurimistöö “Mina olen olemas, sest sina oled; meie oleme olemas, sest teie olete”: jutud jumaluste (*yul lha gzhi bdag*) ja lhopo (*bhutia*) külaelanike vastastikustest suhetest Sikkimis”.

14. märtsil pidas prof Anil Boro (Gauhati Ülikool, India) loengu “Ethnic identity movements and folklore in the context of Northeast India”.

27. märtsil pidas prof Karénina Kollmar-Paulenz (Berni ülikool) loengu “How to use belief to overcome belief: Demons in the Tibetan Buddhist *gcod*-ritual”.

29. märtsil pidas Piret Voolaid (Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna vanemteadur) valikaine “Internetifolkloor” raames külalisloengu “Ahelpostitused ja folkloori lühivormid sotsiaalmeedias: varasema pärimuse uued elud internetis”.

3.–5. aprillini pidas Jaana Kouri (Turu Ülikool) külalisloengu “Imaginary and imagination in researching (non)religion and spirituality”.

4. aprillil näitas Nefa filmi “Unustatud esivanemate varjud”, millele tegi sissejuhatuse Nefa tegevliige Yuliya Len (magistritudeng).

5. aprillil pidas Mare Kalda (Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna vanemteadur) loengu “Internetimeemid kui hübriidne kommunikatsioonizänr”.

19. aprillil pidas Anastasiya Astapova (a research fellow at the Department of Estonian and Comparative Folklore, University of Tartu and a postdoc visiting fellow at the Institute for Russian and Eurasian Studies, Uppsala University) loengu “Fake news”.

19. aprillil pidas Lital Belinko (Jeruusalemma Heebrea Ülikool) loengu “The Morphology of Folk Stories and Linguistics. Judeo-Spanish Folk Stories as a Case Study”.

23. ja 24. aprillil osales osakond traditsioonilisel noorte humanitaaride konverentsil “Noorte hääled”.

25. aprillil pidas Dr Maria Ines Palleiro (National Council for Scientific Research, Buenos Aires University, Argentina) loengu “Argentinean and Slovenian folk narrative archives: topics and classification criteria”.

4. juunil pidas Marja-Liisa Honkosalo (Helsingi Ülikool) loengu “Knowing by heart and by eyes – evidence and the problem of knowledge”.

5. juunil korraldati Tartus rahvusvaheline sümposium “Supernatural Places Revisited. The Spatial Dimensions of Folklore and Sagas”, peakorraldajad professorid Daniel Sävborg ja Ülo Valk.

28. juunil näitas India visuaalantropoloog Rajat Nayyar filmi “Kashi Labh”.

Liilia Laaneman

Kaitstud magistritöö

Aivo Põlluäär kaitses 30. mail magistritööd “Ühistegevus kui järjepidevuse sümbol kolhoosnike elulugudes Saaremaa Viktor Kingissepa nimelise kolhoosi näitel” (juhendaja dotsent Ergo-Hart Västrik; oponent vanemteadur Anu Korb (Eesti Kirjandusmuuseum)).

Kaitstud bakalaureusetööd

Liisi-Reet Reinet kaitses 30. mail bakalaureusetööd “Naiste pahed. Naiste negatiivsete omaduste kujutamine 1931. aasta Abielulehtedes ja Eesti rahvalaulude antoloogia (1971) regilauludes” (juhendaja vanemteadur Merili Metsvahi; oponent teadur Andreas Kalkun (Eesti Kirjandusmuuseum)).

Gerda-Liis Palmiste kaitses 30. mail bakalaureusetööd “Märt Raua perekonnaajalooliste teoste võrdlev analüüs” (juhendaja vanemteadur Merili Metsvahi; oponent teadur Katre Kikas (Eesti Kirjandusmuuseum)).

Maret Palusalu kaitses 30. mail bakalaureusetööd “Kooliteema elulugudes. Elulugude kogumisvõistluse “Eesti Vabariik 100. Minu elu ja armastus” näitel” (juhendaja dotsent Tiiu Jaago; oponent teadur Astrid Tuisk (Eesti Kirjandusmuuseum)).

Kätlin Kink kaitses 30. mail bakalaureusetööd “Unenäojutud folkloristliku uurimisallikana: usundiline, žanrianalüütiline ja kommunikatiivne vaatepunkt” (juhendaja dotsent Ergo-Hart Västrik; oponent: Ell Vahtramäe (Vaimastvere põhikool, eesti keele ja kirjanduse õpetaja)).